

LIVETS BRÖD

Roman av E. R. Gummerus från 1952.

Berättelsen om Benjamin Lind bygger på Dan Anderssons liv från fjortonårsåldern till dess att han år 1914 började på vinterkursen på Brunnsviks folkhögskola. Det är därför också ett verkligt landskap och ett delvis verkligt persongalleri som träder fram bakom den fiktiva topografin och de fiktiva namnen. I Finnmora by (Skattlösberg) verkar Natanael Lind (Adolf Andersson) som skollärare, och i kammaren ligger hans mor Johanna Ersdotter (Anna Stina Knas) sjuk. Familjen består i övrigt av modern Gustava (Augusta) och bröderna Gunnar (Gustaf) och Samuel (Anders) – i verkligheten hade Dan Andersson ytterligare en bror och en syster. Handlaren Jan Petter (Victor Carlsson) och ”trollkarlen” Per Larsa med dottern Henrika får stor betydelse för Benjamin, som vid ett tillfälle faktiskt råkar in under Per Larsas kraftfält. Annars domineras Benjamins ungdomsår i Finnmora av avskyn för kroppsarbetet och vilsheten inför faderns gudstro.

Efter resan till Amerika – som bara berörs översiktligt och i efterhand – får Benjamin konfirmationsläsa i Brogårda (Grangärde) och bor inackorderad i Norrhammar (Nyhammar). Benjamin och Henrika möts här och en dragning uppstår, som han emellertid är för tafatt och omogen att leva upp till.

Natanael tar så avsked från skolläartjänsten för att försörja sig som kolartorpare i Mårtbacken (Mårtentorp), men företaget är förstått dömt på förhand. Benjamin gör nu bekantskap med lärarinnan Elna Eriksson i Finnkullen (Flen), men förhållandet förblir platonskt in i det sista. Han satsar allt på sitt skrivande, den enda vägen ut som han ser det, men början blir svår. Elna är skeptisk och de första manuskripten blir refuserade – i samband härmed utspelas ett parti av boken i Stockholm.

Debutvolymen skriver Benjamin i stor förtvivlan i Finnmora, och där kulminerar också kärleken mellan honom och Henrika. Trots att de uppenbarligen älskar varandra är hon förlovad med en annan vid romanens slut, och Benjamin vandrar iväg genom bygden till Den Röda Skolan (Brunnsvik).

BIBLIOGRAFISKT

UTGÅVOR. Stockholm 1952 (LTs förlag)

RECENSIONER. *Aftonbladet* 24.3 1953 – *Aftontidningen* 28.11 1952 – *Finsk tidskrift* 1953: 171 – *Göteborgs handels och sjöfartstidning* 27.11 1952 – *Nya Pressen* (Helsingfors) 3.3 1953 – *Perspektiv* 1953: 87 – *Stockholms-Tidningen* 28.11 1952 – *Svenska Dagbladet* 2.12 1952

© Tommy Danielsson